

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

לפני: כבוד השופט גיא הימן

התובעים: 1. פלאש 90 בע"מ, ח"פ 513213363
2. נתי שוחט

נגד

הנתבעת: שופר – ארגון להפצת יהדות (ע"ר)

בשם התובעים: עו"ד דור נחמן; עו"ד מתן שוק
בשם הנתבעת: עו"ד לירון טרי; עו"ד אסף חרסט

פסק-דין

הפליאה

1. אודה כי נפלא ממני מדוע זה בחרה הנתבעת לנהל את הגנתה בפרשה זו – מראשית ועד סוף; מעדותם של עדים שניים ועד לחוות-דעתם של צמד-מומחים – אפילו שכבר בכתב-ההגנה באה הודיתה המפורשת באחריותה לעוולות הנטענות ואף הכרה בכך, שראוי הוא לפצות את התובעים על פגיעה בזכויותיהם. לא פחות נשגב הימני מפני מה סברה ההגנה כי זה הוא המקרה לשנות בו מאמת-המידה, שנקבעה בפסיקה, לגבי שיעורו ההולם של פיצוי. התעקשות מיותרת זו של ההגנה, שאטמה את אוזניה מפני הפצרותיו החוזרות והנשנות של בית-המשפט, לנהל פרשה אשר נתבררה, לסופה של בחינה, חסרת-תוחלת, לא זו בלבד שלא תניב לה חיסכון כספי כפי שאולי קיוותה, אלא שכל ביטוי יינתן לה, כמתחייב, בפסיקתן של הוצאות עם הגעתו של ההליך אל תחנתו האחרונה.

התביעה

2. ענין לתובענה בתצלום, שצילם תובע 2 ושזכות-היוצרים בו הוקנתה לחברה שבבעלותו, היא תובעת 1. הוא צולם בתאריך 19.10.2009 בבית-מדרש בעיר מודיעין עילית. נראים בו 11 תלמידים שוקדים על לימודם. התצלום הזה הוא חלק ממאגר-תצלומים, שמקיימת תובעת 1 ואליו יכולים לגשת, באמצעות-האינטרנט, לקוחותיה שרכשו רישיון מתאים לכך. בכתובית, המלווה את

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

התמונה באתר-האינטרנט של התובעת, נרשם (בתרגום חופשי מאנגלית): "יהודים חרדים לומדים בישיבה שבהתנחלות מודיעין עילית, ישובים בקרוואן ומייחלים ליום שבו ימצא תקציב לבנייתו של בנין-קבע".

3. את התצלום הזה נטלה הנתבעת, ללא ידיעתו של מי מהתובעים וממילא בלא רשותם, לשימוש באתר-האינטרנט שלה. שם הופיע התצלום, ללא מזכה (קרדיט) לצלם, בדף שבו הוזמנו גולשי-הנתבעת ל"שבת ישיבה" של לימוד תורה בחברותא "בקרכת ביתו של הרב אמנון [יצחק]". הנתבעת, זאת יש לדעת, היא עמותה שמפעיל הרב יצחק זה שנים ארוכות. עיסוקה, כפי שמעידה היא על עצמה באותו אתר, הוא "הפצת דברי תורה ויהדות, קירוב רחוקים וקיום תורה ומצוות. פעולה זו מתבצעת ע"י הרצאות הרבות של הרב אמנון יצחק ורבנים אחרים הנערכות ברחבי הארץ וחלוקתם בדיסקים DVD ודיסקים לשמיעה ובאמצעות אתר [האינטרנט] שופר". האתר ידע לספר עוד כי העמותה מונה "כ-20 עובדים [בשכר] ומתנדבים; [היא] ארגון ללא כוונת רווח, [ש]אינו נתמך בתקציב ממשלתי ואינו מתוקצב ע"י גורם פוליטי וממומן אך ורק מתורמים הרואים כערך עליון את השותפות להפצת היהדות וזיכוי הרבים".

4. מתי הועלתה התמונה לאתרה של הנתבעת וכמה שנים היא הופיעה שם – על כך ניתן היה ללמוד מן האמור בכתב-הגנתה. "התמונה הופיעה באתר האינטרנט של הנתבעת", כתבה היא על עצמה, "לפני כ-6 שנים. מיד עם פניית התובעת [עובר להגשת-התביעה] הסירה הנתבעת את התמונה" (פסקאות 4 ו-13 לכתב-ההגנה, במקובץ). הסרה זו לא הייתה ביטוי יחיד להכרתה של הנתבעת באחריותה להפרה. היא שילמה לתובעת 1 פיצוי בסך של 1,500 שקלים והוסיפה וכתבה לבית-המשפט: "לכל היותר יש להוסיף על סכום זה סכום נמוך באופן משמעותי מסך התביעה" (הפסקה השמינית לכתב-ההגנה). אם בכך לא באה המחלוקת אל קצה לא היה זה אלא משום שהתובעים מיאנו לראות בסכום הזה, ואותו הם קיבלו לידיהם, פיצוי הולם.

5. הנה כי כן, כבר בכתב-ההגנה נגלית הודיתה של הנתבעת באחריותה להפרה של זכויות-התובעים. כבר לאור האמור בו נהיר כי זירת-המחלוקת הסבה עצמה אך על שיעורו הראוי של פיצוי בגין פגיעה זו. דווקא מן הסיבה הזו התקשיתי, עד מאד, להלום את האופן שבו בחרה הנתבעת להמשיך ולנהל את ההליך. על נכונותה לטול על עצמה אחריות ועל הכרתה, הראויה, בצורך לפצות

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

את התובעים בכסף בעטייה של זו – נסיבות אשר כל מקום יש להביא בחשבון לזכותה של הנתבעת, העיבה עמידתה הדווקנית על ניהולו של הבירור עד תומו. כל זאת, ויוטעם: לתובעת ניתן מלוא-הבמה לעשות כן. לא פחות משני דיונים של הוכחות נשמעו בשאלת-שיעורו הנכון של פיצוי. בית-המשפט סטה מהוראותיו הדיוניות יותר מפעם אחת, על מנת לאפשר לנתבעת למצות את הגנתה. על מנת, שתעמוד לנתבעת זכותה להניח לפניו של בית-המשפט לא פחות משתי חוות-דעת של מומחים, קלע בית-המשפט את התובעים ואת באי-כוחם לסד-זמנים קצר במיוחד אשר דרך כלל לא היה כל מקום לקבעו. ולאחר כל אלה – לא מצאתי כי עלה בידי הנתבעת לשכנע את בית-המשפט כי הפיצוי, שנכונה היא לשלם, הוא פיצוי הולם או כי עולה הוא בקנה אחד, ולו בדוחק, עם קביעותיהן של ערכאות בנדון.

החוק

6. כמו אחדים מדברי-החקיקה, הקובעים עוולות פרטניות בנזיקין, התווה חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 מסלול המקל על צעידתם של תובעים בנתיבות-הדין. כוונתי היא לאפשרות לתבוע, ללא הוכחתו של נזק, פיצוי בשיעור של עד מאה אלף שקלים בגין כל פגיעה בזכות מוגנת לפיו (סעיף 56(א) לחוק). ייחודו של חוק זכות-יוצרים הוא בכך, שדבר-חקיקה זה הוסיף והתווה לערכאות מסגרת אשר תכליתה לסייע בקביעת-שיעורו הראוי של פיצוי ובהאחדת-הפסיקה בנדון. סעיף 56(ב) לחוק מנה לצורך כך שורה, בלתי ממצה, של שיקולים אשר על בית-המשפט לשקול בבואו לפסוק פיצוי. זו לשונו:

- 56" פיצויים (ב) בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית בלא הוכחת הנזק
- (1) היקף ההפרה;
  - (2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;
  - (3) חומרת ההפרה;
  - (4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;
  - (5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;
  - (6) מאפייני פעילותו של הנתבע;
  - (7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

(8) תום לבו של הנתבע.

מבנה משפטי זה, ההולם חקיקה שמן העת החדשה, מקורו כבר בהצעת-החוק משנת 2005. ההוראה, שמוספרה שם 58, הוסברה בידי מציעיו של החוק בת תכלית משולשת: זו המכוונת לתובעים; זו אשר לנתבעים וזו שלבית-המשפט:

"לעתים קרובות, במקרים של הפרת זכות יוצרים קשה לתובע להוכיח בצורה מדויקת את נזקו, אף שברור כי נגרם נזק. בנוסף, נוכח המאפיינים של זכות היוצרים והקלות הרבה שבה היא עלולה להיות מופרת, קיים צורך לפסוק פיצוי שיהיה בו גם משום הרתעה. מוצע על כן לקבוע הסדר פיצויים הקובע תקרה בסכום של 100,000 ש"ח, ומשאיר לשיקול דעת בית המשפט את פסיקת הפיצויים עד לסכום זה בעזרת שיקולים מנחים המפורטים בסעיף קטן (ב)" (הצעת חוק זכות יוצרים, התשס"ה-2005, ה"ח הממשלה 1116, 196. ההדגשות הוספו).

"סעיף 56 (ב) לחוק זכויות יוצרים", קבע בית-המשפט המחוזי בתל אביב באחת הפרשות, "מונה שיקולים שונים, שרשאי בית משפט לשקול, בין היתר, כאשר פוסקים פיצוי בגין הפרת זכויות יוצרים. פרמטרים דומים נלקחים בחשבון גם בעת פסיקת פיצוי בגין הפרת זכות מוסרית. ניתן לפסוק פיצוי עד לסכום של 100,000 ש"ח לכל הפרה ושיקולים בסעיף 56 לחוק הם מנחים" (ע"א 70225-07-17 י.י.מ.מ. אבטחה בע"מ נ' פלאש 90 בע"מ, בפסקה 11 לפסק-דינה של כבוד השופטת אביגיל כהן (פורסם במאגרים, 6.12.2017. ההדגשה בקו היא במקור)).

7. הרשימה שבחוק איננה סגורה, ברם היא כוללת את מרבית-השיקולים הנוגעים בדבר. עיקר חשיבותה של הוראה זו של המחוקק היא ביצירתו של בסיס משותף לערכאות היושבות לדין ובקידום-האחדה של הפסיקה, ללא קשר למיחותה של הערכאה או לזהותו של המותב. לצדה של תכלית זו, ונמענה הוא בית-המשפט, מתחייבת הפעלתה של ההוראה שבסעיף 56 לחוק לפי שתי

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

תכליותיה הנוספות: הקלה על תובעים בקבלתו של סעד כנגד זכויותיהם שהופרו; והרתעתם של מזיקים פוטנציאליים מפניה של הפרה שכזו.

השיקולים

8. בטיעוניהם הטעימו התובעים את ייחודו של משלח-היד של צילום-עיתונות. הוסבר כי עיסוק זה "מצריך תזמון מדויק ורמה גבוהה של יצירתיות" אשר תכליתם התאמתו המדויקת של הצילום לאירוע החדשותי המסוקר. צלם-העיתונות, נכתב עוד, "נדרש להגיע להחלטות במהירות הבזק, לשאת ציוד צילום כבד ולבצע את עבודתו בשעות לא שעות, בחגים ושבטות, ובמזג אוויר קשה תוך ש[הוא חשוף] לא פעם לסכנות ולאלימות" (פסקאות 6-7 לתצהירו של תובע 2). כשלעצמי, מבלי להקל ראש חלילה, סברתי כי נכון היה להתאים את הטיעון ליצירה הנדונה. המאפיינים האמורים, אפילו צוינו על דרך הכלל, אפיינו פחות את הפרשה שלפני. אינני סבור כי התמונה שצולמה שיקפה אירוע חדשותי מיוחד או שהיא חייבה תזמון יוצא-דופן. ודאי שלא נשקפה בה, ישמור האל, סכנה לאלימות. אני שותף לעמדתה של הנתבעת כי תמונה שכזו ניתן היה לצלם במספר רב של הזדמנויות ובמקומות שונים. אינני סבור כי מן התמונה נשקפות הנסיבות המיוחדות שכן נטען כי צולמה: במשכן ארעי ומתוך ציפייה לכינונו, במהרה בימינו אמן, של בית-קבע ללומדי-הגמרא.

עם כל זאת, אינני שותף לניסיונה של הנתבעת לגמד את היצירה הזו ולעשותה "תמונה פשוטה וחסרת ייחוד" – לשונו של כתב-ההגנה ולשון-המומחה, שהעמידה הנתבעת במיוחד לשם כך. לדדי לא יכול להיות ספק כי בעשייתו של התצלום הזה נדרש תובע 2 ליצירתיות ולמאמץ, שתכליתם קבלתה של הרשאה לצילום; תפיסתו של המעמד המבוקש בעדשת-המצלמה; העמדתה של הקומפוזיציה המתאימה ובחירתם של תנאי-הצילום ההולמים. כעדותו של מר שוחט בבית-המשפט: "מאוד קשה להגיע למצב שאני נמצא בתוך ישיבה ומאפשרים לי לצלם כאוות נפשי את התמונה שאני רוצה להביע [באמצעותה] את הלימוד בחברותה של גמרא" (פרוטוקול, בעמ' 23, ש' 27-29). דעת לנבון נקל כי מביין 250 אלף התצלומים, שהתובעת העידה כי מצויים במאגרה (הפסקה החמשית לתצהירו של מר שוחט), הרוב הוא תצלומים מחיי היום-יום, של אירועים שכיחים למדי. רק מיעוטם, באופן יחסי, מקיף מעמדות ייחודיים והתרחשויות יוצאות דופן או נדירות. אין הדבר מפחית מערכה של היצירה או מייחודיותה.

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 17-05-15248-90 פלאש בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

זוהי עבודתו של צלם-העיתונות. זו מרכולתה של סוכנות גדולה ובת-מעמד לצילומי-עיתונות. היצירה, כמו הפרתן של הזכויות בה, נדרשת להיבחן על רקע מיהותו של היוצר ומהותה של מלאכתו. אין דינו של צלם, שעיקר עבודתו הוא ביצירתם של תצלומי-אומנות ובס נשזר אור בצל, נעשה שימוש במסננים (פילטרים) מיוחדים, נערכת העמדה יוצא-דופן ולדמיונו של הצופה מזומנת מלאכה רבה; כדינו של צלם-עיתונות אשר, דרך כלל, יתמקד פחות באלה וייתן את דעתו, בייחוד, לקשר שבין מושא-הצילום לנושאו, לאיתורו של מעמד מתאים ולפרישתו של המידע המצולם, כל צורכו, לפניו של המביט. אם ליצירה מסוימת כווננו דברי שלעיל הרי זה אך משום, שבמהלך-השמעתן של הראיות הונח לפני תצלום יפפה, רב-רבדים ומעורר מחשבה, פרי-מלאכתו הטובה של מומחה-הנתבעת, הצלם מר פנחס (פיני) חמו (ת/8). ניסיון להקיש מן התצלום הזה על ייחודיותה של יצירת-התובעים כמו נדון לכישלון. אלה – חטים הם ואלה שעורים.

מן הטעם הזה, בייחוד, התקשיתי ללמוד מחוות-דעתו של המומחה על עבודתם של התובעים. אפשר כי תרמו לכך דברים, שאמר מר חמו בחקירתו הנגדית: "[את חוות הדעת] כתבנו ביחד [אני ועורך-הדין]. ישב עורך הדין ואני, ישבנו בסטודיו, כתבנו ביחד. עורך הדין הגיע עם טיוטה מסוימת. אבל ישבתי ותיקנתי וכולי" (פרוטוקול, בעמ' 17, ש' 4-16). בכך, נדמה, נסתם עיקרו של הגולל על חוות-הדעת. מה גם, שמר חמו העיד על עצמו: "אני לא צלם עיתונות" (שם, בעמ' 22, ש' 17); ומדבריו עלה ספק בדבר-בקיאותו בעבודתן של סוכנויות-צילום, כמו גם בהוצאות הכרוכות בהפעלתן (בעמ' 21, ש' 24-27; בעמ' 28, ש' 19-28). בחוות-הדעת לא התייחס מומחה זה, עוד, מטוב ועד רע לענינה של הזכות המוסרית ביצירה.

ייתכן כי מפיין תצלומים של עיתונות, לא שיקף התצלום הנדון את הנסיבות הייחודיות ביותר אשר ניתן להעלות על הדעת. ברם, מבין צילומי-העיתונות הרי זוהי יצירה, שיש להגן על המאמץ הממשי שהושקע ביצירתה; יש להגן על מקומה בין קנינו של בעל-הזכות ויש להרתיע מפנים שימוש אסור בה.

9. התובעים עמדו על המודל העסקי והוא יסוד לפרנסתם. תמצית-הדברים היא קיומו של מאגר, שהשימוש בתמונות שבו הוא באמצעות-קנייתו של רישיון. אפשרות אחרת היא רכישה של

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

תמונה יחידה, אשר מטבע הדברים מאמיר מחירה עקב כך. אדם, הנוטל שלא כדין תצלום המצוי במאגר זה, פוגע באורח מובהק במודל שעליו מבוסס עסקם של התובעים. הוא עושה זאת מבלי לרכוש ולו תצלום יחיד וממילא בלא שקנה רישיון לשימוש באיזה מן התצלומים שבמאגר. העובדה כי עסקינן בהפרה, המתייחסת לתצלום יחיד היא, אך מובן, ענין להקל בו עם הנתבעת. ברם, אף במשקלה של נסיבה זו אין להפריז, שהרי טבען של הפרות יחידות הוא כי מצטרפות הן זו לזו, כבמעשה שרשרת, לכלל-פגיעה ממשית בבעלות-הזכויות.

10. כך בכל הנוגע לזכות-היוצרים, שלא קנין-סתם היא אלא יסוד-מוסד ביכולתם של התובעים לקיים את מקור-פרנסתם. פגיעתה הנוספת של נטילה אסורה של תצלום היא בזכותו המוסרית של הצלם. בנדון יש לומר שתיים ומצוי גיסא ואידך גיסא. מן העבר האחד, נהיר כי יצירתו של הצלם מחייבת, ראש וראשונה, כי שמו יצוין בצמוד לה, בכל שימוש שנעשה בה אלא אם הוסכם עמו אחרת. שנית, נהיר כי לא כל שימוש הוא מותר. מעשה, שעלול לנגוד באורח מפורש את השקפותיו של הצלם, לפגוע בשמו או לגרוע מן המוניטין שלו, הוא שימוש אשר למניעתו נחלצת הקנייתו של הזכות המוסרית ביצירה. אידך הגיסא הוא כפול: ראשית, במאגר ובו מספר עצום של תמונות ממילא ההדוק פחות הוא הקשר, שבין הצלם לבין תצלום יחיד אשר יצא תחת ידיו. זכותו המוסרית שרירה ועומדת היא, אך זיקתו הפרטנית לכל תצלום ותצלום נדמית רופפת יותר. שנית, ועוד באותו מישור, מתן-רישיון לשימוש במאגר של תמונות כמו מאליו מצמצם את כוחו של בעל-הזכות המוסרית לנתב את השימוש ביצירתו הפרטנית או לפקח עליו. דומה כי לו נמנתה הנתבעת עם קהל-מנוייה של תובעת 1, היה עיקר ענינה של האחרונה בקבלתו של תצלום כנגד הקנייתו של הרישיון. כוחה להשפיע על טיבו של השימוש בתצלום יחיד ועל יעדו – היה פחות.

11. אם בזכות המוסרית עסקינן, הרי שהיטב יש להבחין בין הפרה פוגענית במיוחד של הזכות הזו לבין הפרה, שמשקלה קל מזו. קשת-ההפרות האפשריות של הזכות המוסרית משמיעה מנעד. בעברה החמור פחות של קשת זו יעמוד, דרך כלל, שימוש אשר הפרתו העיקרית הוא בשלילתו של קרדיט מן הצלם. העבר האחר הוא חמור במידה ניכרת. עמדתי עליו באחת הפרשות, בהתייחסי לפגיעה, המגעת "ללפתה של הפגיעה בזכות המוסרית, למשל – פרסום באתרים חדשותיים או באתרי-בידור שהם, כנדמה, קבוצת-ההתייחסות הטבעית של התובע; פרסום פוגעני, המוליך לזילות היצירה והיוצר; או ייחוסן, חלילה, של התמונות לצלם אחר" (ת"א (שלום תל אביב-יפו)

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

15-06-41476 פלאש 90 בע"מ נ' י.י.מ.מ. אבטחה בע"מ, בפסקה 12 לפסק-דיני (פורסם במאגרים, 4.7.2017). בנדון כאן, הפגיעה בזכות המוסרית היא בשיעור בינוני. קרובה היא יותר לקוטב המקל אך אין היא מצויה בו ממש. ככל, שהוסיפה הנתבעת והדגישה את המשמעות הרוחנית-הערכית-האידיאולוגית של עשייתה, כך נעשה נהיר בעיני כי קשירתו של התצלום לפעילות הזו – ענין הוא להעדפותיו המוסריות של הצלם. לא ירדתי לשורש-עמדותיו של מר שוחט אך סבורני כי כפייתו עליו, הר כגיגית, של השימוש בתצלום אשר לו זכות מוסרית בו, באתר שתכליתו הפצתה של אמונה דתית, ענין הוא לקחתו בחשבון. אם לא אתן לדבר הזה את מלוא-המשקל המתחייב לחובתה של הנתבעת, הרי זה אך משום שהתובעים לא העמידוהו ביסוד-תביעתם. ברם – את הקביעה מהם השיקולים הנוגעים בדבר התווה מחוקקו של סעיף 56(ב) האמור ועוד הותירו, בלשונה של אותה הוראה, לבית-המשפט. אינני סבור כי באלה כפוף בית-המשפט להעלאתו או לאי-העלאתו של איזה מבין השיקולים הנוגעים בכך מפי הצדדים.

כל זאת, ומערך-השיקולים הנוגע לזכות המוסרית לא יהא שלם בלא מתן הדעת לכך שבמקרה הנדון הצלם, תובע 2, הוא לא רק בעליה של זכות זו כי אם גם בעליה של תובעת 1 ולה זכות-היוצרים. הדבר הזה יוליך, להשקפתי, להקלה עם הנתבעת שכן גם נסיבות אלו עושות את הפגיעה בזכות-היוצרים לעיקר ואת הזכות המוסרית – לא לטפל, חלילה, אך לעיקר פחות.

12. משמעות ממשית נודעת, והריהו ענין נוסף לתן עליו את הדעת, למדיה שבה נעשה השימוש; ממש כמו למדיה, שממנה או בזכותה ניטל התצלום והועמד לרשותו של המפר. כוונתי היא לנטילה ממקום אחד ברשת-האינטרנט לשם שימוש במקום אחר בה. הנטילה, כנדמה, קלה היא ופשוטה. אפילו, שאין הראיות שלפני מבארות בדיוק את מסלול-לקיחתו של התצלום בידיה של הנתבעת, לא מרחיק-לכת יהא לשער כי היא איתרה אותו אי-שם במרשתת. הנטילה משם – קלה ופשוטה היא; הושט ידך – וקח. קלותה של ההפרה מחייבת, להשקפתי, החמרה בשיעורה של הסנקציה בגינה. תחת אמצעים, שיללו לעשות את ההפרה ענין מורכב מבחינה טכנית וספק כלום היו בנמצא בפרשה זו, יש להרתיע את המפר מפני הקלות הניכרת שבפגיעה בזכויות.

היבט נוסף, כמו נהיר מאליו, הוא הנגישות החופשית, שמקנה אותה מדיה, לשימוש המפר. התצלום הועלה לאתר-אינטרנט, חופשי ופתוח לכל גולש. אמנם היה זה אתר, שייחודו והנושאים

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

שבם הוא עוסק הוליוו, כמו מעצמם, לצמצום-מה במידת-החשיפה לשימוש המפר. ברם, זולתי עובדה זו עמד התצלום המפר פתוח ונגיש לכל גולש, יהא זה מי שפניו אל האתר הזה ויהא זה מי שאך נקלע אליו באקראי, למשל בחיפוש אחר נושא פלוני או אחר תצלום. טענתה של הנתבעת כי בסך הכול צפו בתצלום הזה באתרה 167 פעמים – לא הוכחה לפני. העובדה כי היה מי, מבין גורמיה של הנתבעת, שהעיד כך אינה עושה את הנתון הזה לנכון או למבוסס. פרותיה של הפרה, הנגשים לגולשים רבים, מחייבים גם היא את החמרתה של הסנקציה, בהדגשה של יסוד-ההרתעה אשר הופך בנסיבות הללו לעיקר.

13. עוד עניין מצוי ביסודה של פרשה זו. ראוי הוא לכל התייחסות. אין הוא "פיל שבחדר", אך גם הביטוי "שור מועד", שבפי-הנתבעת, לא הותיר בי רושם מיוחד. החשש, שמפניו ביקשה הנתבעת להתריע הוא כי תובעים ינצלו את זכויותיהם על-פי החוק לשם התעשרות, שאינה הוגנת. בנדון, כך נטען ולכל הפחות נרמז, יושבת תובעת כמו בחיבוק-ידיים ובפעולה קלה של חיפוש פשוט במנוע-חיפוש, מאתרת את תמונותיה אשר בשימושם של גורמים לא מורשים, קודם שהיא מגישה נגדם תביעות בעשרות-אלפי שקלים. אינני אוטם את אוזני מפניו של החשש הזה. לעולם מצווה בית-המשפט להקפיד גם בעניינה של תובעת, פן תימצא ששה אלי סעד כספי תחת מניעתה של הפרה בטרם תארע. ברם תובע 2 העיד, ודבריו לא נסתרו, כי רק בשנים האחרונות הניחה התובעת את ידה על פתרון טכני, שיאפשר את איתורן של הפרות של זכויותיה. התובע הוסיף והעיד כי זיהוי-הפרות כרוך, מבחינתם של התובעים, בהשקעה של ממון, של זמן ושל מאמץ (פרוטוקול, מעמ' 27, ש' 12 ואילך). לא מצאתי כי התביעה שלפני מקימה חשש מפני ניצולו לרעה של ההליך השיפוטי או מפני שימוש, שאיננו תם לב, של התובעים בזכויותיהם. ריבוי מופלג של תביעות; הימנעות מהתראה שתאפשר לחדול מן ההפרה; אי-נכונות לפתרון של הפרה; הפרזה ממשית בסכומן של תביעות וכל אינדיקציה נוספת, שתוכל להעיד כי פניה של תובעת אינן לחדילה משימוש מפר בקנינה כי אם לעשייתו של ממון – הרי הם מרכיבים לבחינה. יכולים הם להקים, ככל שיניחו עצמם לפניו של בית-המשפט, עילה לסיוגו של הסעד המוענק. בנדון כאן לא התקיים אלא המאפיין האחרון, זה של הפרזה בסכומה של התביעה. אדבר בו בהמשך וכמו מאליו יגרע הוא מהיקף-זכיותם של התובעים. ברם אין מסקנתי כי בהגישם תובענה זו לא עמד לנגד-עיניהם של התובעים, ראש וראשונה, הרצון להפסיק ולכלל הפחות לצמצם – באורח פרטני בידי-הנתבעת ובאורח כללי אשר צופה פניהם של משתמשים אחרים – את הפגיעה בזכויותיהם.

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 17-05-15248-90 פלאש בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

14. לזאת יש להוסיף כי לפי הכרתי, רחוקים אנו עדיין מן המנוחה והנחלה המשפטית בנדון. מצב-דברים נורמטיבי ובו שימוש, שאיננו מורשה, בתצלומים ברשת-האינטרנט הוא אסור, טרם קנה לו, להתרשמותי, מושב בתודעתם של משתמשים. אין הוא נתפש כהפרה של הדין. אין כמו דברים, שאמר מנהלה לשעבר של הנתבעת, מר שלום מלכה, בחקירתו הנגדית, להמחיש זאת:

ש" האם הנתבעת באיזשהו שלב כלשהו רכשה רישיונות שימוש לצילומים?

ת. ודאי, בטח.

ש. ודאי? איפה הם? למה הם לא צורפו לתצהיר שלך?

ת. לפני 6.5 שנים אני זוכר איזה חברות זה היה? אני לא זוכר.

ש. כמה גורמים מהם רכשת רישיונות שימוש?

ת. מגורם אחד וודאי.

ש. כן?

ת. לא זוכר את שמו.

ש. מנוי לעשות שימוש בצילומים היה לכם?

ת. מה זאת אומרת מנוי?

ש. מנוי, מנוי, מנוי שרוכשים מנוי ועושים שימוש בצילומים.

ת. בנק, בנק, בנק תמונות.

ש. היה בנק? באיזה אתר?

ת. אה באיזה אתר? אני לא זוכר.

ש. באיזה אתר היה לכם מנוי?

ת. אמרתי לך שאתה עכשיו קונה בנק, אתה קונה בנק תמונות מחברה מסוימת.

ש. איזה חברה?

ת. אני לא יודע, אני עניתי לך.

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

- ש. ישראלית?
- ת. לא יודע נשמה. אני מסביר...
- ש. ב-2012 יש לך מנוי להראות לי?
- ת. אני לא זוכר אם יש לי מנוי.
- ש. ב-2013 יש לך מנוי?
- ת. לא יודע.
- ש. ב-2013 [צ'ל: 2014]?
- ת. לא יודע.
- ש. 2015?
- ת. לא יודע להגיד לך.
- ש. 2016?
- ת. לא יודע.
- ש. כמה הכסף משלמת [הנתבעת] במוצע על רישיונות שימוש, את זה אתה כן יודע לומר לי?
- ת. לא יודע" (פרוטוקול, מעמ' 72, ש' 8).

בגיבושה של הנורמה הנדרשת עלולים נתבעים, לעתים, לשלם מחיר. שומה אמנם על בית- המשפט לקיים, גם בנדון, את יסוד-העל של מידתיות ואת הכלל, השולל את פקידת-עווננו של אחד על אחר. ברם כל מקום יש לצפות לכך, שעם הרחבתה של האכיפה תצטמצמנה גם ההפרות וממילא יפחת היקפן של תביעות. עד שייעשה כן נמצא מי, שהפר את הדין, חוליה מתחייבת ובלתי נמנעת במאמץ לחולל את התמורה התודעתית המתחייבת ובעקבותיה את השינוי המיוחל בהתנהגות.

15. מאמץ ניכר השקיעו בעלי-הדין – אלה בכה וזו בכה – בהתייחסות לשאלה כלום נשא השימוש בכנפיו טובת-הנאה כספית לנתבעת אם לאו. בכך החמיצו, חוששני, הצדדים שניהם את העיקר. התעשרות כספית ישירה הרי היא אך סוג אחד של טובת-הנאה, ולא תמיד העיקרית שבאלו. תמורה כספית עשויה להיות שקולה לצבירתו של כוח; לקנייתה של השפעה; להרחבת-ביטויה של השקפת-עולם פלונית ולהשאתו של מוניטין, למשל של כהן-דת (תהא זו היהדות, תהא זו אחרת) המבקש לו אחיזה בלבבות-חסידיו. בעיני, חשוב פחות הוא מספרן של קלטות שנמכרות, או שאינן

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

נמכרות, בתמורה. חשוב פחות הוא היקפן של תרומות כספיות, שמגייסת עמותה זו או אחרת לפעילותה. אין עיקרו של המשקל מוקנה למספרם של מועסקים-בשכר בגוף זה או אחר; לשאלה אם עיקרה של פעולתו – התנדבות; ולשאלה אם מוסד הוא ללא כוונה של רווח או שמא ענינו בהשאת-הכנסתו הכספית. כל אלה הם פרמטרים חשובים אך לא במ מצוי עיקר. לא על פיהם יקום דבר או ייפול. ממילא לא מצאתי צורך להכביר מלים על אודותיה של "חוות-דעתו של מומחה", שהגיש בענינים הללו, בשמה של הנתבעת, מי שאיננו אלא רואה-החשבון המועסק בשירותה. משקלה של זו, בהתאם, איננו של חוות-דעת של איש-מקצוע בלתי תלוי.

אלא, שימוש מפר ביצירה, שבכוחו להניב טובת-הנאה ממשית, מכל סוג שהוא, למפר, הוא ענין כבד-משקל בחשבונה של סנקציה בגין הפרה. כשם שלנוהים אחר הרב יצחק חשובה עשייתה של שבת "בקרבת ביתו", כך נהירה לי חשיבותה של קרבה כזו, מן העבר האחר, לרב עצמו, לעמותה שהוא מפעיל ולאנשים הפועלים לצדו. אלמלא נשא התצלום, שיצר מר שוחט, כוח בהשאתה של תועלת לאלה, ברי הלוא כי לא היה נעשה בו שימוש. השימוש הזה, לפי לשונו של הפרסום באתר-האינטרנט של הנתבעת, נועד להפיץ את משנתה, להרחיב את מעגל-הפונים אל הרב יצחק ולבסס את פועלו. תהא המטרה ראויה ככל שתהא – אינני נדרש לכך וממילא אינני יושב כשופט על העשייה הזו – כל מקום אין לרתום אליה, מאונס, את התובעת ואת קנינה הרוחני; אף לא את התובע ואת זכותו המוסרית. בדין הלין מר שוחט ואמר: "אתם גם לקחתם תמונה ללא רשות, גם השתמשתם בה לקידום העסק שלכם, בעיניי 'שופר' זה עסק לכל דבר ועניין. אתם גובים תשלום על מה שאתם עושים, אתם מפיצים את משנתכם. לא נתתם לי קרדיט על התמונה. עשיתם בה כאוות נפשכם, כאילו היא שלכם" (פרוטוקול, בעמ' 25, ש' 28-31). המבקש להשיא טובת-הנאה לעצמו, יעשה זאת על חשבונו-הוא ולא על חשבונם של יוצרים. "התעשרות" קמה אפוא גם קמה בשימוש בתצלום הנדון, אפילו לא הייתה היא כספית ישירה.

16. מן העבר האחר, כל מקום יש לזקוף לזכותה של הנתבעת את ההסרה של התצלום מן האתר בסמוך לאחר הפנייה אליה; ואת נכונותה העקרונית לפצות את התובעת בכסף. ענינים אלה, ואינם קלי-ערך, מונחים על כפם האחרת של מאזני-שקילתה של ההפרה. אין הם שקולים, אמנם, לשנים ארוכות של שימוש מפר. בהתחשב במשקלו הכבד של המוטל מנגד, אין הם מטים את הכף. ברם

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

ראויים הם להכרת-הטוב ולתמרוץ, בגדרי-הכוונתה של התנהלות ראויה, ex post, של מי שאתרע הדבר ונמצא מפר של קנין רוחני.

17. אל מכלול רחב זה של שיקולים מיתוספת עמדתה של הפסיקה בנדון. כפי שניתן היה לצפות, תמכה התובעת את עמדתה בפרשות, שכן היה הפיצוי שנפסק קרוב יותר לסכום הנתבע כאן. הנתבעת, מצדה, נאחזה במקרים ובהם ראו ערכאות מקום לפסוק סכומים נמוכים יותר, לעתים במידה ניכרת. להשקפתי, בכורה קונים להם אותם מרכיבים בהלכה הפסוקה, אשר ראו חשיבות בהקנייתה של מודעות לזכויות הנדונות ובכינונו של מצב נורמטיבי חדש, ההולם את מאפייניהן הנוכחיים של היצירה, של הכוח להפר אותה, של המדיה המדוברת ושל האמצעים הטכנולוגיים העומדים לצד זה ולאחר. בכורה קונים להם אותם מקרים מן הפסיקה, שענינם הפרה בידי גורם "ממוסד"; לשם-השאתה המודעת של טובת-הנאה; וזאת על חשבוננו של מי, שזהו תחום-עיסוקו השוטף. ליסודות אלה ביטוי, בין היתר, בפסקי-הדין ברע"א 7774/09 ויינברג נ' ויטהוף, בפסק-דינו (ברעת-רוב) של כבוד המשנה לנשיאה (בדימוס) ריבלין (פורסם באתר הרשות השופטת, 28.2.2012); ת"א (מחוזי תל אביב) 2432/07 קורל תל בע"מ נ' בנגל נט בע"מ (כבוד השופט אבי זמיר) (פורסם במאגרים, 5.1.2011); ע"א (מחוזי תל אביב) 61107-10-10 מנהלת ליגת העל בכדורסל לגברים (2002) בע"מ נ' רחמני (כבוד סגן-הנשיא גדעון גינת) (פורסם במאגרים, 10.1.2011); ע"א (מחוזי תל אביב) 70225-07-17 י.י.מ.מ. אבטחה בע"מ הנ"ל (כבוד השופטת אביגיל כהן); ת"א (שלום תל אביב-יפו) 69995/04 ערד נ' משכל הוצאה לאור והפצה בע"מ (כבוד השופטת מיכל ברק-נבו) (פורסם במאגרים, 27.4.2008); ת"א (שלום ירושלים) 7036/09 רחמני נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ (כבוד השופט ארנון דראל) (פורסם במאגרים, 9.10.2011); ומן העת האחרונה – ת"א (שלום ראשון לציון) 20811-06-16 פלאש 90 בע"מ ואח' נ' שריף (כבוד השופטת כרמית בן אליעזר) (פורסם במאגרים, 3.7.2017). פסיקה זו, שאותה ראוי לאמץ, צדדה בהחמתו של קנה-המידה ובהגדלה המתחייבת של שיעורו של פיצוי, הנפסק בגין הפרתן של זכות-יוצרים ושל זכותו המוסרית של יוצר ביצירתו.

התוצאה

18. שקילתו של המכלול לפי האמור, בהתחשב עוד בעובדה כי הנתבעת כבר שילמה לתובעת סך של 1,500 ש"ח, הוליכתני לחיובה בסך של 17,500 ש"ח בגין הפגיעה בזכות-היוצרים ובסך

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

נוסף של 8,000 ש"ח בגין הפגיעה בזכות המוסרית. את הסכום הכולל – 25,500 ש"ח – וישוערך בהפרשי-הצמדה ורבית כחוק מיום-הגשתה של התובענה ועד למועד-התשלום בפועל, תשלם הנתבעת לתובעים, יחד ולחוד, בתוך 15 ימים מיום, שקיבלה לידיה פסק-דין זה.

19. אשר להוצאות-ההליך. מה קל הוא לנתבע, אפילו שמכיר הוא באחריותו לעילת-התביעה ואפילו שיודע הוא היטב את קביעותיה של הפסיקה בענין הנדון, מלהתיש תובע בניהולה המורכב של פרשת-הגנה, בהכברתם של עדים ושל מומחים ובצעידה בנתיבו היקר של בירור עד לסופו. טול, למשל, נתבע שהממון מצוי בכיסו; שכוחו עומד לו לנהל הליך מורכב ושמוכן לעשות הרבה על מנת להכביד על יריבו, התובע. טול הליך, שבו נהירים לנתבע כזה גבולותיו של הסעד העשוי להיפסק לסופו של הליך והוא יודע כי, דרך כלל, שיעורן של הוצאות הנפסקות נמוך מסכומה של התביעה. מה ימנע מנתבע זה למצות כל אמצעי, שמעמידים לרשותו עקרונות-היסוד של משפטנו ובהם זכות-הגישה לערכאות, זכות-הטיעון וכלליו של סדר-הדין? ובכן, בנסיבות חריגות, אשר להתרשמותי מאפיינות-גם-מאפיינות את התנהלותה של הנתבעת בהליך שלפני, יהא על סכומן הנפסק של הוצאות-המשפט לשקף את הסתייגותו של בית-המשפט מהתנהלות מעין זו. מבלי לגרוע מאום מכוחו של בעל-דין להשמיע כל צורכה את עמדתו לפניו של ערכאות, נדרש יהא סכומן של הוצאות אשר לסופו של ההליך, משנדחתה עמדתו של בעל-הדין הזה, לגלם תמריץ נכון מפני ניהולם של הליכי-סרק ומפני הכבדה, שאיננה נדרשת, על ההליך. במקרה המתאים תוכלנה הוצאות הנפסקות לעלות כדי סכומה של התביעה ואף לעלות על סכום זה.

מן העבר האחר ייקח בית-המשפט בחשבון גם-ייקח הכברה, שאיננה הולמת, בסכומן של תביעות המונחות לפניו. ענין זה שוב איננו נדרש להטעמה: תביעה בסכום מופרז תשוב אל מגישיה, בייחוד בדמותה של הפחתה בסכומן של הוצאות-הזוכה (ע"א 164/54 היועץ המשפטי לממשלת ישראל נ' לבני, פ"ד ט 1107, 1117 (1955); ע"א 419/80 הולנדר ושות' בע"מ נ' הוד אווז בע"מ, פ"ד לו(4) 436, 433 (1982); ע"א 4494/97 סלאח נ' סלאח, בפסקה העשירית לפסק-הדין (פורסם באתר הרשות השופטת, 4.1.2000)). במקרה דנן נקלעו התובעים לכלל-הפרזה ממשית, בעת שהניחו לפני תובענה וסכומה קרוב ל-84 אלף ש"ח. הסכום הזה שאין לו, להשקפתי, אחיזה בנסיבותיו של המקרה ובאמות-המידה שהתוותה הפסיקה, חייב את הנתבעת להעמיד הגנה יקרה

בית-משפט השלום בתל אביב - יפו

כ"ו באדר התשע"ח
13 במרס 2018

ת"א 15248-05-17 פלאש 90 בע"מ ואח'
נ' שופר – ארגון להפצת יהדות

מן הנדרש. עם דבר זה התקשיתי להשלים. לאמתו של דבר, ומבלי להקל ראש חלילה, היה מקומה של פרשה זו להתברר בסדר-דין מהיר, שהיה חוסך מזמנם ומממונם של הצדדים שניהם.

בתוך 15 ימים תוסיף הנתבעת ותשלם לתובעים, יחד ולחוד, הוצאות-משפט בסך 2,500 ש"ח ועוד שכר-טרחה של עורכי-דין בסך, כולל מע"מ, של 23,400 ש"ח. איחור בתשלום יוסיף הפרשי-הצמדה ורבית כחוק מיום-החיוב ועד למועד-התשלום בפועל.

ניתן היום, כ"ו באדר התשע"ח, 13 במרס 2018, שלא במעמד-הצדדים.

גילא הימון, שופט

